

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinuma kopsavilkums par Komisijas priekšlikumu regulai attiecībā uz ziņošanu par notikumiem civilajā aviācijā un ar ko atceļ Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulu (EK) Nr. 1321/2007, Komisijas Regulu (EK) Nr. 1330/2007 un Regulas (ES) Nr. 996/2010 19. pantu

(Šī atzinuma pilns teksts angļu, franču un vācu valodā ir pieejams EDAU tīmekļa vietnē <http://www.edps.europa.eu>)

(2013/C 358/11)

1. Ievads

1.1. Apspriešanās ar EDAU

1. Komisija 2012. gada 18. decembrī pieņēma priekšlikumu regulai attiecībā uz ziņošanu par notikumiem civilajā aviācijā un ar ko atceļ Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulu (EK) Nr. 1321/2007, Komisijas Regulu (EK) Nr. 1330/2007 un Regulas (ES) Nr. 996/2010 19. pantu ("priekšlikums")⁽¹⁾. Šo priekšlikumu 2013. gada 8. janvārī nosūtīja EDAU atzinuma sniegšanai.

2. EDAU atzinīgi novērtē to, ka Komisija ar viņu apspriežas un ka atsauce uz šo atzinumu ir iekļauta priekšlikuma preambulā. Pirms priekšlikuma pieņemšanas EDAU tika dota iespēja Komisijai sniegt neoficiālas atsauksmes.

1.2. Priekšlikuma mērķi un darbības joma

3. Trīs dokumenti, ko priekšlikums paredz atcelt, regulē ziņošanu par notikumiem šādi: Direktīvā 2003/42/EK⁽²⁾ pieprasīts katrai dalībvalstij izveidot obligātu sistēmu ziņošanai par notikumiem (turpmāk tekstā MORS). Saskaņā ar šo tiesību aktu aviācijas profesionāļiem ir jāziņo par notikumiem⁽³⁾ sava ikdienas darba ietvaros, izmantojot sistēmu, ko izveidojusi viņu organizācija⁽⁴⁾. Turklāt dalībvalstīm informācija par notikumiem ir jāsavāc, jāuzglabā, jāaizsargā un jāizplata savā starpā. Šo tiesību aktu papildina divi īstenošanas noteikumi: Komisijas Regula (EK) Nr. 1321/2007⁽⁵⁾, ar ko izveido Eiropas centrālo repositāriju (ECR), kurā integrēti visi notikumi civilajā aviācijā, ko savākušas dalībvalstis, un Komisijas Regula (EK) Nr. 1330/2007⁽⁶⁾, ar kuru nosaka noteikumus attiecībā uz ECR ietvertās informācijas izplatīšanu.

4. Priekšlikums balstīts uz Direktīvu 2003/42/EK, lai uzlabotu esošās sistēmas ziņošanai par notikumiem civilajā aviācijā gan valstu, gan Eiropas līmenī. Citu izmaiņu vidū tajā piedāvāts:

- nodrošināt, ka tiek ziņots par visiem būtiskajiem notikumiem un ka paziņotie un saglabātie dati ir pilnīgi un augstas kvalitātes,
- papildus obligātajai sistēmai izveidot brīvprātīgu ziņošanas sistēmu,
- pieprasīt ne tikai dalībvalstīm, bet arī organizācijām ziņot par notikumiem un organizēt šo ziņojumu nosūtīšanu uz ECR,
- iedrošināt ziņot, nodrošinot to personu, kas ziņo par notikumiem, saskaņotu aizsardzību pret augstākstāvošu personu veiktu sodīšanu vai vajāšanu,

⁽¹⁾ COM(2012) 776 final.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. jūnija Direktīva 2003/42/EK attiecībā uz ziņošanu par notikumiem civilajā aviācijā (OV L 167, 4.7.2003., 23. lpp.).

⁽³⁾ Notikumi ir jebkādi nozīmīgi atgadījumi saistībā ar aviācijas drošību, tostarp incidenti, negadījumi un nopietni incidenti (skatīt priekšlikuma 2. panta 8. punktu).

⁽⁴⁾ "Organizācija" priekšlikumā ir definēta kā "jebkāda organizācija, kas nodrošina aviācijas produktus un/vai pakalpojumus un ietver sevī aviācijas operatorus, oficiālas tehniskās apkopes un remonta organizācijas, organizācijas, kas atbild par lidmašīnu projektēšanu un/vai ražošanu, gaisa navigācijas pakalpojumu sniedzējus un sertificētus lidlaukus" (skatīt priekšlikuma 2. panta 9. punktu).

⁽⁵⁾ Komisijas 2007. gada 12. novembra Regula (EK) Nr. 1321/2007, ar kuru nosaka īstenošanas noteikumus attiecībā uz to, kā centrālajā repositārijā integrējama informācija par notikumiem civilajā aviācijā (OV L 294, 13.11.2007., 3. lpp.).

⁽⁶⁾ Komisijas 2007. gada 24. septembra Regula (EK) Nr. 1330/2007, ar kuru nosaka īstenošanas noteikumus attiecībā uz to, kā ieinteresētajām personām izplatāma informācija par notikumiem civilajā aviācijā (OV L 295, 14.11.2007., 7. lpp.).

— nodrošināt atbilstīgu piekļuvi ECR iekļautajai informācijai.

1.3. EDAU atzinuma mērķis

5. No priekšlikuma izriet, ka par notikumiem darbinieki ziņos savām organizācijām, kas pēc tam tos glabās savā datu bāzē un ziņos par tiem valsts nozīmētajām kompetentajām iestādēm vai Eiropas Aviācijas drošības aģentūrai (EASA). Šīs iestādes kopā ar EASA un Komisiju nosūtīs informāciju par notikumiem civilajā aviācijā uz ECR, kuru pārvalda Komisija. Turklāt Komisija apstrādās datus saistībā ar ieinteresētajām personām, kas pieprasa piekļuvi informācijai, kura glabājas ECR.

6. EDAU atzīst, ka priekšlikuma mērķis nav regulēt personas datu apstrādi. Taču informācija, kas tiks saglabāta, paziņota un nosūtīta, var būt saistīta ar fiziskām personām, kuras ir vai nu tieši vai netieši identificējamās, piemēram, ziņotājiem, trešajām personām, kas iesaistītas paziņotajā notikumā, un ieinteresētajām personām, kas pieteikušās piekļuvei.⁽¹⁾ Paziņotā informācija var ne tikai būt saistīta ar tehniskām problēmām, bet arī, piemēram, saniknotiem pasažieriem, apkalpes darbnespēju vai ar veselību saistītiem incidentiem⁽²⁾.

7. Tāpēc šajā atzinumā tiks analizēti tie priekšlikuma elementi, kas skar personas datu apstrādi. Tas ir balstīts uz iepriekšējo EDAU atzinumu⁽³⁾ par vienu no regulām, ko priekšlikums atceļ⁽⁴⁾.

4. Secinājumi

46. EDAU atzinīgi novērtē uzmanību, kas veltīta personas datu aizsardzībai, jo īpaši pateicoties apņēmībai "neidentificēt" lielu daļu no datiem, kas tiek apstrādāti, ziņojot par notikumu. Taču viņš atgādina, ka apstrādātie dati joprojām paliks personas dati, un tāpēc atzinīgi novērtē atsauci uz ES datu aizsardzības tiesību aktu piemērojamību. Tas labākajā gadījumā nodrošina daļēju anonimizāciju.

47. EDAU iesaka noskaidrot "neidentificēšanas" apmēru. Proti, viņš piedāvā šādus teksta uzlabojumus:

— preambulā, paskaidrojot, ka neidentificēšana priekšlikumā ir nosacīta un neatbilst pilnīgai anonimizācijai. Turklāt saskaņā ar iepriekš minētajiem ieteikumiem preambulā būtu arī jāzskaidro, ka neidentifikācijas un pilnīgas anonimizācijas pasākumi ir piemērojami dažādos kontekstos,

— 16. pantā: nosakot, ka datiem, kas pieejami neatkarīgiem izmantotājiem, arī būtu jābūt neidentificējamiem vai pēc iespējas ātrāk jātiek izdzēstiem, ja vien datu uzglabāšanas nepieciešamība nav pamatota, piemēram, lai nodrošinātu atbilstību citiem organizāciju tiesiskajiem noteikumiem,

— lai noskaidrotu neidentificēšanas apmēru, EDAU iesaka 16. panta 1. punktā un 16. panta 2. punktā aizstāt "personas dati" ar "informācija par personu" un pievienot atsauci uz identifikācijas iespējamību tehniskajā informācijā saskaņā ar 2. panta 1. punktu,

— 5. panta 6. punkts ļauj dalībvalstīm un organizācijām izveidot papildu ziņošanas sistēmas. Būtu jānosaka, ka šai informācijai arī būtu jābūt neidentificējamai. Tāpēc EDAU iesaka 16. panta 2. punktā paskaidrot, ka personas datiem, kas ietverti drošības informācijas fondā un datu apstrādes sistēmām, kuras izveidotas saskaņā ar 5. panta 6. punktu, arī būtu jābūt neidentificējamiem,

⁽¹⁾ Par personas datiem skatīt 3.1. sadaļu.

⁽²⁾ Skatīt priekšlikuma I pielikumu "Incidentu saraksts, par kuriem jāziņo saskaņā ar obligāto notikumu ziņošanas sistēmu".

⁽³⁾ Skatīt EDAU atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par negadījumu un incidentu izmeklēšanu un novēršanu civilajā aviācijā (OV C 132, 21.5.2010., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 20. oktobra Regula (ES) Nr. 996/2010 par nelaiemes gadījumu un incidentu izmeklēšanu un novēršanu civilajā aviācijā un ar ko atceļ Direktīvu 94/56/EK. Dokuments attiecas uz EEZ (OV L 295, 12.11.2010., 35. lpp.)

- 13. panta 10. punktā: noteikt, ka informācijai pirms tās publicēšanas būtu jābūt anonimizētai ⁽¹⁾,
- 11. panta 4. punktā: noteikt, ka III pielikumā minētajai informācijai, kas padarīta pieejama ieinteresētajām personām un kas neattiecas uz tām piederošo aprīkojumu, darbībām vai darbības jomu, būtu jābūt ne tikai apkopotai vai neidentificējamai, kā pieprasīts 11. panta 4. punktā, bet pilnībā anonimizētai.

48. EDAU iesaka priekšlikumā norādīt, kurš būs katras datu bāzes kontrolieris. Viņš iesaka arī I un II pielikumā, 5. panta 6. punktā noteikt visas apstrādājamo datu kategorijas un attiecīgi paskaidrojot 7. panta 1. punktu un 11. panta 1. punktu. Ja nav iespējams norādīt visus notikumus un datu laukus, kas apstrādājami saskaņā ar 7. panta 1. punktu, 5. panta 3. punktu, 5. panta 6. punktu un 11. panta 1. punktu, šajos pantos būtu vismaz jāmin, ka papildu informācijai, kas nav prasīta priekšlikumā, nebūtu jāsaturs īpašas datu kategorijas, kuras noteiktas Direktīvas 95/46/EK 8. pantā un Regulas (EK) Nr. 45/2001 10. pantā ("sensitīvi dati").

49. EDAU arī iesaka noteikt laikposmus, cik ilgi datus jāuzglabā datu bāzēs, datu subjektu tiesības un īstenojamās drošības pasākumus.

50. Ja informācija tiek nosūtīta trešo valstu organizācijām vai starptautiskām organizācijām, tām būtu jāaņem ievērot atbilstīgus aizsargpasākumus, kas nosakāmi saistošā dokumentā. Šie aizsargpasākumi varētu būt balstīti uz datu aizsardzības principiem, kas ietverti Komisijas pieņemtajās līguma standartklausulās attiecībā uz personas datu nosūtīšanu trešām valstīm, un pievienoti priekšlikuma pielikumā.

51. Attiecībā uz ieinteresēto personu, kas pieprasa piekļuvi ECR, datu apstrādi EDAU iesaka priekšlikumā norādīt datu aizsardzības pasākumus, kas tiks piemēroti datu, kuri attiecas uz trešām personām, apstrādei (piemēram, cik ilgi dati tiks uzglabāti pēc tam, kad piekļuve tiks atļauta vai liegta, un kam ir piekļuve šiem datiem). Turklāt veidlapā, kas ietverta IV pielikumā, vēl bez paziņojuma par piekļuvi informācijai ⁽²⁾ būtu jāiekļauj paziņojums par privātumu.

52. Visbeidzot, preambulā būtu jāpamato nepieciešamība pēc sensitīvu datu apstrādes jebkāda iemesla dēļ, kas ietverts Direktīvas 95/46/EK 8. panta 2.-4. punktā un Regulas (EK) Nr. 45/2001 10. panta 2.-4. punktā. EDAU arī iesaka pieņemt papildu drošības pasākumus attiecībā uz īpašu kategoriju datu apstrādi, piemēram, stingrākus drošības pasākumus, aizliegumu atklāt saistītās datu kategorijas trešām personām, uz kurām neattiecas ES datu aizsardzības tiesību akti, un ierobežojumu atklāt tās citām ieinteresētajām personām. Turklāt šo kategoriju datu apstrāde var būt pakļauta ES valstu datu aizsardzības iestāžu un EDAU iepriekšējai pārbaudei.

Briselē, 2013. gada 10. aprīlī

Giovanni BUTTARELLI

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja palīgs

⁽¹⁾ Tas ir, pārlicinoties, ka personas nav identificējamās, ņemot vērā visus līdzekļus, ko saprātīgi varētu izmantot vai nu kontrolieris vai jebkura cita persona.

⁽²⁾ IV pielikuma 7. punkts.